

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A.K. van de Weerd

BEL/BS

Telefoonnummer 023-5143917

weerda@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Inwerkingtreding van de spreidingswet

Verzenddatum

28 FEB. 2024

Geachte leden,

Kenmerk

2210951/2210968

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp: Inwerkingtreding van de spreidingswet.

Uw kenmerk

Inleiding

Op 1 februari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen in werking getreden, ook wel bekend als de spreidingswet. Met deze brief willen wij Provinciale Staten informeren over deze wet, de uitwerking en de rollen van zowel de commissaris van de Koning (cvdK) als het college van Gedeputeerde Staten (GS) daarin. Een gelijklopende brief wordt aangeboden aan Provinciale Staten van de andere provincies.

Door de spreidingswet hebben gemeenten een wettelijke taak in de opvang van asielzoekers. Met deze wet beoogt de regering te komen tot een stabiel en robuust stelsel voor asielopvang en een evenwichtigere verdeling van asielzoekers over het land.

Provinciale Regietafel

In elke provincie overleggen de colleges van B&W, GS en het COA over de verdeling van opvangplaatsen binnen de provincie (als territoriale en bestuurlijke eenheid). Zij doen dit aan de daartoe ingerichte Provinciale Regietafels (PRT's), onder voorzitterschap van de commissaris van de Koning als Rijksorgaan. In samenhang met de asielopgave wordt aan deze tafel ook overleg gevoerd over de opvang van ontheemden uit Oekraïne en over de huisvesting van statushouders. Er kunnen aan de PRT geen besluiten worden genomen, het is slechts de tafel voor bestuurlijke regie. Besluiten over bijvoorbeeld nieuwe locaties worden altijd in betreffende colleges van B&W en gemeenteraad genomen.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

De spreidingswet voorziet een aantal fases:

Fase 1

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (JenV) stelt vóór 1 februari (2024) vast hoeveel asielopvangplekken de komende twee jaar nodig zijn. Deze opvangplekken worden (indicatief) verdeeld over de gemeenten op basis van het inwoneraantal en de sociaaleconomische score van een gemeente. Door de aantallen van de gemeenten in de provincie bij elkaar op te tellen, ontstaat de provinciale opgave. Voor Noord-Holland gaat het in totaal om een provinciale opgave van 16.290 plekken.

Vertegenwoordigers van de colleges van B&W bespreken aan de Provinciale Regietafel en de Regionale Regietafels (RRT's) hoe zij gezamenlijk de opgave gaan invullen. Afgesproken wordt welke gemeenten asielopvang leveren en hoeveel. Reeds bestaande opvangplekken tellen mee bij de invulling van de provinciale opgave, mits deze beschikbaar zijn gedurende deze eerste cyclus van de wet (minimaal tot 1 februari 2026). Aan de PRT in Noord-Holland is afgesproken dat de gesprekken over de verdeling van de opgave aanvangen aan de RRT's, met de regionale opgaven als vertrekpunt. Zie daarvoor ook de brief van de cvdK aan de colleges van Burgemeester en Wethouders van Noord-Holland van 7 februari 2024, die ook met uw Staten is gedeeld, en tabel 1 onder in deze brief.

Fase 2

Uiterlijk op 1 november (2024) doet de cvdK, in zijn rol als Rijksorgaan en voorzitter van de PRT, verslag aan de staatssecretaris van JenV. De bewindspersoon stelt uiteindelijk een verdeelbesluit vast.

Fase 3

Gemeenten stellen de opvangplekken beschikbaar en hebben daar 6 maanden de tijd voor (tot 1 juli 2025). Uitsluitend in het geval dat het de gemeenten niet lukt om gezamenlijk de provinciale opgave in te vullen, kan de staatssecretaris gemeenten aanwijzen en daarmee verplichten om asielzoekers op te gaan vangen. Na 2 jaar start de cyclus opnieuw met het ramen van de hoeveelheid opvangplekken.

Om gemeenten te stimuleren vrijwillig plekken aan te bieden, worden verschillende uitkeringen beschikbaar gesteld. Gemeenten mogen deze uitkeringen vrij besteden, dus ook aan een ander doel dan de opvang van asielzoekers. De hoogte van de uitkering varieert en is afhankelijk van het soort plek dat wordt aangeboden en het aantal aangeboden plekken.

Rol van de commissaris van de Koning

De cvdK heeft een divers takenpakket. Naast provinciale taken voor Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten heeft de cvdK ook taken als zelfstandig bestuursorgaan (de Rijkstaken). De taken die de commissaris vervult voor zowel GS als PS liggen vast in de Provinciewet. Rijkstaken worden door de cvdK verricht volgens een ambtsinstructie van de regering. Dat betekent dan ook dat de cvdK hierover verantwoording aflegt aan de regering en niet aan PS.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid kunnen daarop door het parlement worden aangesproken. Met het aannemen van de spreidingswet is een extra artikel toegevoegd aan de ambtsinstructie, namelijk artikel 9a uit de ambtsinstructie bepaalt ten aanzien van de PRT: *"De commissaris roept de overleggen, bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen met redelijke tussenpozen bijeen"*.

De cvdK is vanuit zijn rol als Rijksorgaan voorzitter van de Provinciale Regietafel. Samen met de gemeenten probeert de cvdK tot een gedragen invulling van de provinciale opgave te komen. De cvdK faciliteert het gesprek tussen gemeenten, COA en GS en brengt verslag uit van die gesprekken aan de staatssecretaris. De cvdK is niet bestuurlijk verantwoordelijk voor de inhoud van de overleggen. De cvdK heeft daarnaast ook geen beslissingsbevoegdheid als het gaat om bijvoorbeeld het aanwijzen van gemeenten om asielopvang te leveren of om het aanwijzen van locaties voor asielopvang in gemeenten.

Rol van Gedeputeerde Staten

De spreidingswet brengt geen verandering aan in de taken en bevoegdheden van Gedeputeerde Staten. GS nemen deel aan de PRT in de rol van toezichthouder op wettelijke taken die gemeenten hebben bij het huisvesten van statushouders (IBT) en als bevoegd gezag ten aanzien van geldende wet- en regelgeving, zoals de Wet natuurbescherming. Daarmee zijn Gedeputeerde Staten een belangrijke gesprekspartner aan de PRT's omdat opvang en huisvesting onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. De minister van JenV is verantwoordelijk voor het toezicht op de wettelijke taken van gemeenten ten aanzien van de asielopvang.

Rol COA

De spreidingswet brengt ook geen verandering in de belangrijkste taak van het COA: het bieden van materiële en immateriële opvang aan asielzoekers, zoals die is geregeld in de Wet COA, in nauwe samenwerking met gemeenten.

Tot slot

Met deze brief trachten we, voor zover dat nog nodig is, meer inzicht te bieden in de werking van de spreidingswet en de verschillende rollen die daarin zijn weggelegd voor Gedeputeerde Staten en de commissaris van de Koning. We gaan ervan uit u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

Provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

Tabel 1: opgave spreidingswet in Noord-Holland

Benodigde totale opvangcapaciteit op 1 januari 2025, uitgedrukt in aantal opvangplekken. Enkel de provinciale opgave à 16.290 opvangplekken staat vast, de opgaven per regio en gemeente zijn indicatief. De opgave asielopvang Amv (Alleenstaande minderjarige vreemdelingen) telt mee in de totale opgave.

	Totaal	Amv		Totaal	Amv
Noord-Holland - totaal	16.290	1.380	Noord-Holland Noord	3.833	325
Amsterdam-Amstelland	5.707	485	Alkmaar	603	51
Aalsmeer	211	18	Bergen	185	16
Amstelveen	561	48	Castricum	240	20
Amsterdam	4.479	380	Dijk en Waard	526	45
Diemen	175	15	Drechterland	125	11
Ouder-Amstel	91	8	Enkhuizen	97	8
Uithoorn	190	16	Heiloo	155	13
Gooi en Vechtstreek	1.485	125	Den Helder	257	22
Blaricum	85	7	Hollands Kroon	279	24
Gooise Meren	389	33	Hoorn	399	34
Hilversum	536	45	Koggenland	149	13
Huizen	239	20	Medemblik	263	22
Laren	79	7	Opmeer	74	6
Wijdmeren	157	13	Schagen	276	23
Kennemerland	3.347	283	Stede Broec	123	10
Beverwijk	226	19	Texel	82	7
Bloemendaal	169	14	Zaanstreek-Waterland	1.918	162
Haarlem	963	82	Edam-Volendam	236	20
Haarlemmermeer	1.015	86	Landsmeer	76	6
Heemskerk	224	19	Oostzaan	62	5
Heemstede	191	16	Purmerend	515	44
Velsen	377	32	Waterland	113	10
Uitgeest	88	7	Wormerland	98	8
Zandvoort	94	8	Zaanstad	818	69

Bron gegevens: <https://www.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-3320.html>